

نحوه مصرف درآمد شیئی که بین احتمالات مردد است

۱. قدر متیقن و قدر مشترکی در مورد مصرف آن وجود دارد؛ مثلاً احتمالات عبارت اند از فقراء، علماء، سادات و اهل فلان شهر □ بین فقرای عالم سید اهل فلان شهر مصرف می گردد. (یعنی فقرایی که هم عالم، هم سید و هم اهل فلان شهر باشد.)

۲. قدر متیقنی وجود ندارد و احتمالات مختلف در افراد خاصی قابل جمع نیست؛ مثلاً بین مسجد و فقراء و حسینیه تردید داشته باشد.

الف) شبهه محصوره □ با قرعه، مورد مصرف معلوم می شود؛ مثلاً اگر قرعه به نام مسجد بیفتد، درآمد صرف مسجد می شود.

ب) شبهه غیر محصوره:

یک- در صورتی که بین عناوین یا اشخاص غیر محصوره باشد مثلاً فرزندان یکی از افراد ساکن مشهد که معلوم نیست این فرد کیست یا یکی از فقرای شهر مشهد که معلوم نیست کدام فقیر است یا فراموش کرده ایم. □ در حکم مجهول المالک است. بنابراین به عنوان ردّ مظالم به فقراء صدقه داده می شود.

دو- بین جهات غیر محصوره است؛ مثلاً مردّد بین مسجد، زیارتگاه، پل و... باشیم □ در امور خیریه ای در همین موارد صرف می شود.

توضیح مطلب

۱. منظور از شبهه محصوره آن است که قدر متیقنی در اینجا وجود خارجی ندارد تا اجاره بها صرف آن شود. اما محدود به موارد معدودی است؛ مثلاً می دانیم که یا باید صرف پزشکان منطقه شود یا صرف علمای منطقه، اما نمی دانیم مشخصاً کدام است؛ پزشکی هم که از علمای دین هم باشد در آن منطقه وجود ندارد. لذا قرعه می اندازیم.

۲. منظور از شبهه غیر محصوره آن است که تعداد احتمالات زیاد است؛ مثلاً مرددیم که مورد مصرف اجاره بها پزشکان اند یا علمای دین یا فقرا و یا